

ESEMÉNYNAPTÁR

Október 2-a NEMZETKÖZI BÉKENAP

Sztálin: A békéért. Gyűjtemény Sztálin elvtárs háború utáni nyilatkozataiból. 1946—1952. 2. kiad. Bp., 1952. Szikra, 122 l.; Erenburg, I.: Az emberek élni akarnak (ford.: Neményi Odón), Bp., 1955. 190 old.; Gorkij: Békéért és demokráciáért, Bp., 1953. Szikra, 306 old.; A békéért szóló szovjet irodalom példája, (Szabad Nép, 1953. III. 22.); Johnstone A.: A béke nevében (ford.: Réz Adám), Bp., 1953. Szikra, 168 old.; Erőnk a béke. Magyar költők a békeharcban. Bp., 1952. Szépirodalmi, 132 old.; Komor Imre: A Szovjetunló a béke őre, Bp., 1953. Szikra, 127 old.

1505. október 2-án született **TINÓDI LANTOS SEBESTYÉN**. Bejárta az egész országot; mindenütt ismerték, mint énekest, mozgalmas napjainak máig meg nem cáfolt, hű és hiteles krónikását. Összegyűjtött műveit 1554-ben jelentette meg. Házalt vele, dedikálta, terjesztette. Tinódi nehézkes verselése hamarosan elavult, hatása tulajdonképpen csak addig tartott, amíg a szerző maga adta elő verseit táborozó katonának, várkastélyok lakossága, iskolák tanulói előtt. De irodalomtörténeti jelentősége mégis felbecsülhetetlen: mint hiteles történeti kútfő, majdnem minden műve későbbi nagy művészek nyersanyagává vált. Neki köszönhetjük az egri nők alakját, Erdély Históriaját, Szondy György történetét, Eger viadalát, stb. A maga módján Tinódi pártos költő volt: gyűlölte a törököt, buzdított a nemzeti összefogásra. Döcögő ritmusú, mindig hiteles adatokat tartalmazó verseiben soha egy pillanatra nem szűnt meg lelkiismeretessége és hírközlő pontossága és lelkesedése az igaznak vélt ügy iránt.

Tinódi Sebestyén válogatott históriás énekei, Bp., 1899. Lampel, 59 old.; A régi magyar költészet (bev.: Ferenci Zoltán) Bp., 1904. I. kötet; Tinódi, Balassi, Gyöngyösi, 432 old.; Dézsi Lajos: Tinódi Sebestyén, Bp., 1912. Tört. Társ. 229 old.; A négyszázéves Tinódi, (Magyar Nemzet, 1954. dec. 2.).

1855. október 27-én született **MICSURIN** szovjet materialista természettudós és biológus. Utat mutatott a természetnek az ember érdekében való céltudatos megváltoztatására. Lenin támogatásával Micsurin kezdeti kis kertjéből hatalmas kísérleti mezőgazdasági telep lett, ahol Micsurin kivitelezte forradalmi kísérleteit.

Micsurin: Válogatott tanulmányai (ford.: Rényi Artúr). Bp., 1950. Hungária, 160 old. — — : Válogatott művel, (ford.: Pusztai Jánosné) Bp., 1954. Akadémiai Kiadó, 797 old.

Baharov A. N.: Micsurin élete, Bp., 1950. Szikra, 104 old.; Gluscsenko J. E.: Micsurin tanítása az idealista biológia elleni küzdelemben, Bp., 1949. Szikra.

Különböző napilapokban és folyóiratokban megjelent könyvismertetések és irodalmi cikkek jegyzéke

IDEOLOGIAI—POLITIKAI IRODALOM

Dobi István: A parasztság jövője — a szövetséget. Népművelés, július.

Az I., II. és III. Internacionálé. A kommunista munkáspártok. Társadalmi Szemle, június. (Csatári Dániel.)

Garaudy, Roger: Az egyház és a politika. Természet és Társadalom, július. (Lang Dezső.)

ISMERETTERJESZTŐ, TUDOMÁNYOS ÉS SZAKIRODALOM

Antalfy Gyula: Magyar évszakok. Népszava, július 26.

Balogh Jolán: Az esztergomi Bakócz-kápolna. Csillag, július. (Fülepe Lajos.)

Barát Endre: A Gellérthegytől a piramisokig. Élet és Tudomány, júl. 27.

Blum Gábor—Lörincz Gáspár: Forradalom az építőiparban. Természet és Társadalom, július.

Boldizsár Iván: Magyarország. Utkönyv. Népszava, aug. 2. (Baktai Ferenc.)

Derkovits Gyuláné: MI ketten. Természet és Társadalom, július. (Dobai János.)

Ék Sándor: Szabadságunk köszöntése. (Rajzalbum.) Szabad Nép, júl. 30. (Pogány Ö. Gábor.)

Hatvany Lajos: Így élt Petőfi. Művelt Nép, júl. 17. (Vargha Balázs.)

Horváth János: Kisfaludy Károly és írőbarátai. Természet és Társadalom, július. (Fenyő István.)

Jókai: Írói arcképek. Népszava, júl. 19. (Murrányi-Kovács Endre.)

Két új tánckönyv. (Morvay Péter és Pesovár Ernő: Somogyi táncok: Útmutató a néptáncospartok vezetéséhez.) Művelt Nép, júl. 10. (Rábai Miklós.)

Kürti László: Goethe hazájában. Művelt Nép, július 10.

A magyar bányagépésítés úttörői a XVIII. században. Élet és Tudomány, aug. 3. (Béla György.)

A magyar irodalom helyi hagyományai. Magyar Nemzet, júl. 9. (Varga Imre.)

Magyarországi munkásdalok. Művelt Nép, júl. 24. (Lukács Imre); Népművelés, július. (Juhász Frigyes.)

Makarenko művei IV. kötet. Nők Lapja, júl. 28. (Nyerges Agnes.)

Oelmacher Anna: Pór Bertalan. Művelt Nép, július 10.

Somos András: Zöldségtermesztés. Élet és Tudomány, július 13. (Toma Adám.)

Sós Endre: Cervantes. Művelt Nép, aug. 7 (Gyergyai Albert.)
 Terts István: Termőföld. Élet és Tudomány, júl. 27. (Toma Ádám.)
 Valkó Iván Péter: Érzékzerveink és a technika. Természet és Társadalom, július. (Dr. Janikovszky Béla.)
 Veres Péter: Közös gondjainkról. Szabad Nép, júl. 10. (Diószegi András.)
 Zerinyváry Szilárd: Nap, föld, emberiség. Természet és Társadalom, július. (Kulin György.)

SZÉPIRODALOM

Barabás Tibor: A szeretet forrása. Csillag, július. (F. Rácz Kálmán.)
 Csorba Győző: Ocsudó évek. Irodalmi Ujság, júl. 9.; Tiszatáj, 1955. 3. sz.
 Darázs Endre: Tüzek tánca. Tiszatáj, 1955. 3. sz. (Lódi Ferenc.)
 Darvas Szilárd: Tréfás kalauz. (Nehéz bírálatot írni). Irodalmi Ujság, júl. 16. (Hajduska István.)
 Dékán István: Partizánutakon. Szabad Nép, júl. 9. (Illés Béla.)
 Devecseri Gábor: Jövendő tükre. Csillag, július (Galsai Pongrác.)
 Emberavatás. (Novelláskötet.) Népszava, júl. 5. (Csobádi Péter.); Művelt Nép, július 10. (Fábián Kata.); Szabad Ifjúság, júl. 28. (Kapusi Rózsa.)
 Fegyin: Európa elablása. Irodalmi Ujság, júl. 9. (Kelemen Sándor.)
 Gádor Béla: Nehéz szatírárt írni. (Nehéz bírálatot írni.) Irodalmi Ujság, júl. 16. (Hajduska István.)
 Gergely Mihály: Örvény. Magyar Nemzet, júl. 9.
 Hegedüs Géza: A sötétség utolsó órái. Irodalmi Ujság, júl. 23. (Orkény István.)
 Heltai Jenő: Öt mesejáték. Irodalmi Ujság, júl. 30. (Benedek Marcell.)
 Hollós Korvin Lajos: Harminc estendő. Irodalmi Ujság, júl. 23. (Keszti Imre.)
 Kaffka Margit: Színek és évek. Szabad Nép, júl. 6. (Bodnár György.)
 Kles Tamás: Hajnal hasad. Irodalmi Ujság, júl. 9. (Antal Gábor.)
 Kovai Lőrinc: A nagy virradat. (Széjjegyzetek Kovai Lőrinc új regényéhez.) Irodalmi Ujság, júl. 9. (Mesterházi Lajos.)
 Laxness, Halldor: Független emberek. Népszava, júl. 12. (Rajki András.)
 Lódi Ferenc: Éreltő évek. Magyar Nemzet, júl. 23. (Galgóczi Erzsébet.)
 Mann, Thomas: Novellák. Művelt Nép, júl. 17. (Honti Katalin.)
 Marchwitz, Hans: Ifjúságom. Magyar Nemzet, júl. 16. (Sós Endre); Népszava, júl. 19. (Gyertyán Ervin); Művelt Nép, júl. 31.
 Milton: Sámson. Magyar Nemzet, júl. 16. (Viktor János.)
 Nadányi Zoltán: Aranypiros pillangó. Irodalmi Ujság, júl. 9. (Takács Tibor.)
 Németh László: Bűn. (Húsz év után...) Irodalmi Ujság, júl. 23. (Pándi Pál.)
 Pratolini: Szegény eszermesek krónikája. Tiszatáj, 1955. 3. sz. (András Sándor.)
 Reményi Béla: Levél a fán. Magyar Nemzet, júl. 9. (Csapó György); Művelt Nép, júl. 24. (Lukácsy András.); Szabad Ifjúság, júl. 21. (Hajnal Gábor.)
 Rusztavelli: A tigrisbőrös lovag. Irodalmi Ujság, júl. 30. (Koczogh Ákos.)
 Sipo Gyula: Tíz éve. Szabad Ifjúság, júl. 21.; Csillag, július. (Diószegi András.); Művelt Nép, aug. 7. (Fábián Kata.)
 Sírvanadze: Káosz. Népszava, júl. 26. (Katkó István.)
 Somlyó György: Jegenyék a parton. Művelt Nép, júl. 17. (Végh Ferenc.)
 Stütő András: Egy pakli dohány. Szabad Nép, júl. 30. (Berényi György.); Népszava, aug. 2. (Rajki András.)

Szécsi Margit: Március. Művelt Nép, júl. 31.
 Szimonov: Barátok és ellenségek. Szovjet Kultúra, július. (Köllő Miklós.)
 Takáts Gyula: Az emberekhez. Tiszatáj, 1955. 3. sz. (Petrovác István.)
 Tatay Sándor: A Simeon-ház. Irodalmi Ujság, júl. 16. (Vargha Balázs.)
 Tersánszky J. Jenő: A vándor. Magyar Nemzet, júl. 23. (Vargha Balázs.)
 Tomás de Iriarte: Irodalmi mesék. Magyar Nemzet, aug. 3. (Gyertyán Ervin.)
 Túl a Tiszán. Tiszántúli írók és költők művei Jászoknál, június. (Agótai László.)
 Urbán Ernő: Tere-tere. Művelt Nép, aug. 7. (Varga Domokos.)
 Vázsonyi Endre: Piroška. Irodalmi Ujság, július 16. (Goda Gábor.)
 Wassermann, J.: Zendülés az úrfiért. Művelt Nép, júl. 17. (Gellért Gábor.)
 Zlobin: Sasok szárnyán. Művelt Nép, júl. 24. (Csobádi Péter.)

IFJUSÁGI IRODALOM

Asztalos István: Jóska. Művelt Nép, júl. 24.
 Bárány Tamás; Rákóczi zászlai. Művelt Nép, júl. 10.; Magyar Nemzet, aug. 3. (Várnai Vilmos.)
 Komáromi Zoltán: Bátor hajója. Művelt Nép, júl. 31.
 Lengyel Balázs: Ezüstgaras. Irodalmi Ujság, júl. 9. (Vitányi János.); Művelt Nép, júl. 17.
 Lukács Ernőné-Péter Ágnes-Tarján Rezsóné: Tarka-barka fizika. Élet és Tudomány, aug. 3. (Dala László.)
 Mark Twain: Huckleberry Finn. Szabad Nép, júl. 6. (Hegedüs Géza.); Művelt Nép, aug. 7. (Kárpáti Aurél.)
 Mark Twain: Tom Sawyer. Szabad Nép, júl. 6. (Hegedüs Géza.); Művelt Nép, aug. 7. (Kárpáti Aurél.)
 Murányi-Kovács Endre: Garibaldi dobosa. Irodalmi Ujság, júl. 30. (Faragó Vilmos.)
 Nagy István: Javíthatatlanok. Magyar Nemzet, júl. 16. (Nádass József.); Művelt Nép, júl. 24.

IRODALMI CIKKEK

Csoóri Sándor: Benjámin László. Csillag, július.
 Szabolcsi Miklós; Irodalmi bírálatunk helyzete. Csillag, július.
 Köpeczi Béla: Könyvkiadásunk néhány kérdéséről. Csillag, július.
 Lukács György: A játékoság és ami mögötte van. Törődékes megjegyzések »A szélhámos Felix Krull vallomása«-nak első részéhez. Csillag, július.
 Kovács Endre; Wolker és a cseh proletárrköltészet. Csillag, július.
 Somlyó György; Néhány megjegyzés — munka közben. Csillag, július.
 Soproni János; Egy elfelejtett költő; Palágyi Lajos. Irodalmi Ujság, júl. 9.
 Makai Imre; Solohov művészete. (A fordító jegyzetei.) Magyar Nemzet, júl. 10.
 A. I. Maszejev; Típusalkotás a művészetben. Irodalmi Figyelő, március.
 Antonio Machado (1875—1939). Irodalmi Figyelő, március.
 Jules Verne (1828—1905). Irodalmi Figyelő, március.
 Szabó György: A mai olasz elbeszélő irodalom. Irodalmi Figyelő, március.
 Sebastyén György: Világjáró Petőfi. (Az új német Petőfi-kötet margójára.) Magyar Nemzet, július 17.
 Nagy Dezső: Juhász Gyula és a munkáskultúra. Népművelés, július.
 Komlós Aladár: A magyar irodalom típusai. Tiszatáj, 1955. 3. sz.

Osszeállította: Bán Gézáné

»A pártoktatás útmutatója« c. táblákat készített a kapusvári megyei könyvtár a pártoktatás segítése érdekében. E táblákon minden oktatási formának külön szelvénye van, melyen minden hónapban feltüntetik a kötelező és ajánlott irodalmat. A táblákat a megyei könyvtár és a járási könyvtárak közönségközpontjaiban helyezik el. (Kellner Béla)

A KINAI NÉPKÖZTARSASÁGBAN folyó bibliográfiai munkáról érdekes cikket olvashatunk a Szovjetszkaja Bibliográfija c. folyóiratban Fen Csun-junak, a pekingi Állami Könyvtár igazgatójának tollából. A kínai bibliográfia kezdete az első század elejére tehető. Első művelői Lu-Szan és fia, Lu-Szin voltak. Az első század elején a Nyugati Han dinasztia megbízásából néhány tudós hozzájárított ahhoz, hogy rendezze az uralkodó család könyvtárát — a legősibb időktől kezdve a Han-dinasztia uralkodásáig. Ennek során a tudósoknak címleírást kellett készíteniük az egyes művekről és a könyvtár valamennyi könyvét tartalom szerint kell osztályozniuk. A régebbi bibliográfiák természetesen merőben különböztek a mai bibliográfiáktól, mert kifejezeten az uralkodó osztályok érdekeit szolgálták. Tervezői bibliográfiai munka csak a Kínai Népköztársaság létrehozása óta folyik az országban. A bibliográfiák két nagy csoportra — a regisztráló és ajánló bibliográfiák csoportjára oszlanak. 19:0 óta a pekingi Állami Könyvtár nyomtatott katalóguscédulákat is ad ki a központi feldolgozás elősegítése végett. (Szovjetszkaja Bibliográfija.)

ROMÁN KÖNYVKIALLITAST rendezett az Osztrák-Román Társaság Bécsben. Az Österreichische Zeitung erről szóló cikkében kiemeli, hogy — a klasszikus és mai román művek mellett — feltűnően gazdag a külföldi irodalomból fordított könyvek választéka, valamint a romániai (erdélyi) német kisebbség német nyelvű irodalma. (Österreichische Zeitung.)

Összesen 162 412 kötetet (könyv és folyóirat) osztott szét a nemzeti tulajdonba került anyagból a könyvtárak között az Országos Széchényi Könyvtár Könyvelosztója 1955. első felében. (O. Sz. K.)

A LES LETTRES FRANCAISES KÖZLI George Sand-nak egy eddig még kiadatlan levelét, melyet a nagy olasz forradalmár politikushoz, Giuseppe Mazzinihez intézett. Ebben a levélben feltárja Franciaország akkori (1848) politikai helyzetét és a többi között azt írja: »Minden kétséget kizáróan, a jövő a miénk, de vajon mi megőrjük-e ezt a jövőt?«

Boriszenko »minuszos hengerlések«-nek nevezett eljárása alapján és külföldi szaklapok segítségével új módszert dolgozott ki Hantos Rezső, Torma Nándor és Köves Ferenc a Rákosi Mátyás Művek csőgyárában; a hengerelésnél ugyanis a tűrés határai ingadozóak voltak, melynek következtében évente majdnem 100 000 méter cső ment veszendőbe. Az új módszer és a vele kapcsolatos újítások a hiba kiküszöbölése által sok százezer forint megtakarítást jelentenek népgazdaságunknak. (O. M. K.)

MUMFORD, AZ AMERIKAI Library of Congress könyvtárosa, az Amerikai Könyvtárak Szövetségének 74. konferenciája alkalmából kijelentette, hogy 27 000 000 amerikai nem tud hozzáférni semmilyen helyi nyilvános könyvtárhoz. Eddig több mint két tucat-szor kérték jegyzékben a képviselőházat és a szenátust, hogy rövid időn belül segítse elő a nyilvános könyvtárak hálózatának fejlesztését Amerika vidéki területein. Brucker amerikai kiadó elítélően nyilatkozott Eisenhower cenzúra-rendszeréről és a többi között kijelentette: »A cenzúra ténylegesen a gyengeség bevallása.« (The New York Times.)

Külföldi vendégek július folyamán több ízben látogattak meg az Országos Széchényi Könyvtárat, többek között egy román tudományos küldöttség, valamint a Magyarországra érkezett lengyel diákok egy csoportja járt a könyvtárban. (O. Sz. K.)

THOMAS MANN 80. SZÜLETÉSNAJPA alkalmából Martin Flinker párizsi kiadó »Franciaország tiszteleg Thomas Mann előtt« címmel, a legkiválóbb francia írók tanulmányait tartalmazó kötetet küldött az írónak. Thomas Mann ezt az értékes ajándékot a Le Figaro Littéraire című francia irodalmi lapban is közzölté levélben köszönetet mond a kiadónak és a kötet íróinak. (Le Figaro Littéraire.)

A nemzetközi kiadványcsere kérdéseit vitatta meg az Országos Könyvtárügyi Tanács július 30-án tartott ülésén. (O. Sz. K.)

Az »Összorosz könyvhónap« alatt igen nagy sikerrel alkalmazták a fényreklámot a falusi könyvterjesztés fellendítése érdekében. Nemesak szövöget vetítenek a mozielőadásokon, hanem filmre fényképezik a jelentősebb könyvek címlapját is. Az orlovi könyvkereskedelmi szervezet például egy hét alatt 162 mozgóképszínházban népszerűsítette fényreklámmal a könyveket.

Egy new-yorki pszichológus kutatni kezdte annak okát, miért vásárolja az amerikai ifjúság olyan nagy számban a puff-puff regényeket. Legnagyobb meglepetésére arra a megállapításra jutott, hogy a ponyvairódom 60 százalékát az ifjak saját szüleiik számára vásárolják, mert a szülők részüllik ilyen célból felkeresni a könyvkereskedést. Az esetek többségében úgynevezett »jó házból« való szülőkrol van szó. (Litérári Műv.)

BULGARIABAN NEMRÉG MEGJELENT Angoloznak a könyvtári munka irányításáról és ellenőrzéséről, valamint Hrisztoznak a tömegkönyvtárak kulturális munkájának tapasztalatairól szóló könyve. Mindkét kiadvány értékes kézikönyve a bolgár könyvtárosoknak. (Csitaliste.)

A FRANCIA NEMZETI KÖNYVTÁR Saint-Simon halálának kétszázadik évfordulója alkalmából kiállítást rendezett, amely a kiváló filozófus életére és munkásságára vonatkozó gazdag anyagot tartalmaz. (Le Figaro Littéraire.)

Az anadiri könyvesboltban (Szovjetunió, csukcs nemzetiségi terület)

Szovjet gyermekek a moszkvai Gyermekkönyvek Házában